

הגאון רבי יהושע ליב דיסקין

סימן ח'

זמן קריאת המגילה – דין סמוך ונראה

במרומי השכונה "גבעת שאול" בדרך העולה לירושלים, נבנה מוסד בית היתומים דיסקין, שהגה ויסד הגאון מבריסק רבינו יהושע לייב זצ"ל, ואת הבנין הקים בנו הגאון רבי יצחק ירוחם זצ"ל.

המוסד השתקם שם בר"ח ניסן תרפ"ז, ובאותה תקופה, היתה גבעת שאול, שכונה שוממה, זרועה בתים בודדים, ומובן שעד החומות של העיר העתיקה, לא היה רצף של ישוב.

לשנה הבאה (תרפ"ח) כשבירכו חודש אדר, התעוררה השאלה, כיצד ינהגו בקריאת המגילה, המתגוררים בבית היתומים.

הפוסקים היו חלוקים בדעותיהם, חלקם סבר שיש לקרוא את המגילה ביום י"ד מאחר והעיר העתיקה אינה נראית, והמקום לא סמוך, אחרים אמרו שמחמת הספק צריכים לקרוא גם בי"ד וגם בט"ו.

בין החולקים ניצב זקני מורי ורבי הגאון רבי רפאל זצ"ל, שסבר כי חייבים לקרוא אך ורק ביום ט"ו, כפי שקוראים בירושלים עיה"ק. פסק ההלכה על מוסד דיסקין הדריך את מנוחתם של כמה מחכמי ירושלים, ולכשנתועדו בצוותא הוחלט לשאול את פי הגאון רבי יוסף חיים זוננפלד זצ"ל.

וכך סיפר זקני מו"ר הגאון זצ"ל: כששטחתי את הענין לפני רבי יוסף חיים זצ"ל סיפר לי, כי ידוע לו שהגאון רבי יהושע לייב זצ"ל, יסד את המוסד שלו בירושלים דוקא, ולא במקום אחר, ואם נקבע שאת המגילה קוראים בי"ד ולא כמו בירושלים, בט"ו, נאלץ להקים בית חדש למוסד דיסקין במקום שקוראים בו בט"ו. ומאז קוראים שם בט"ו.

אוצר החכמה

תמט